

FILOZOFSKI FAKULTET
SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Poslijediplomski sveučilišni studij
Književnost i kulturni identitet

Obrazac 1
Prijava teme doktorske disertacije

OPĆI PODATCI			
IME I PREZIME	Iris Spajić		
Naziv studija	Poslijediplomski sveučilišni studij Književnost i kulturni identitet		
Matični broj			
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti (staviti križić u polje)	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ po osnovi znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca	Mirjana i Dražen		
Datum i mjesto rođenja	23.9.1993., Osijek		
Adresa	Ulica Stjepana Radića 4, 49210 Zabok		
Telefon / mobitel	0917854834		
e-pošta	iris.spajic@gmail.com		
ŽIVOTOPIS			
Obrazovanje (od novijega k starijem datumu)	2020. Jean Monnet Modul: Language and EU Law Excellence 2019. – danas Filozofski fakultet Osijek, Poslijediplomski studij Književnosti i kulturnog identiteta 2019. Filozofski fakultet Osijek, Pedagoško-psihološko-didaktičko-metodička izobrazba 2012.-2018. Filozofski fakultet Osijek, dvopredmetni studij Engleskoga jezika i književnosti i Njemačkoga jezika i književnosti, prevoditeljski smjer 2008.-2012. Srednja škola Zabok, smjer hotelijersko-turistički tehničar 2000.-2008. Osnovna škola Krapinske Toplice		

Poslijediplomski sveučilišni studij
Književnost i kulturni identitet

Obrazac 1
Prijava teme doktorske disertacije

Radno iskustvo (od novijega k starijem datumu)	2022. Honorarna prevoditeljica za Koncept izdavaštvo 2021. Asistentica na Katedri za njemački jezik i književnost, Filozofski fakultet Osijek 2020. Honorarna prevoditeljica za Znanje d.o.o. 2019.-2021. Nastavnica engleskog i njemačkog jezika, Srednja škola Zabok 2019. Nastavnica engleskog jezika, Gimnazija i ekonomska škola Benedikta Kotruljevića 2019. Nastavnica engleskog i njemačkog jezika, Srednja škola Ban Josip Jelačić, Zaprešić 2018.-2019. Nastavnica engleskog jezika, Srednja škola Pregrada 2018. Nastavnica engleskog jezika, Srednja škola Krapina 2018. Nastavnica njemačkog jezika, Srednja škola Bedekovčina
Popis radova	Jeleč Marijana; Spajić Iris. Obitelj u krizi i posljedice nemogućnosti svladavanja krize u austrijskom romanu, [sic] časopis za književnost, kulturu i književno prevođenje, br. 1 / god. 12; DOI: 10.15291/sic/1.12.lc.6 https://www.sic-journal.org/Article/Index/676 Novak, Sonja; Spajić Iris (2020) "Harold Pinter's Play The Dumb Waiter as a Dürrenmattian (Tragi)Comedy". U: Buljan, Gabrijela ; Matek, Ljubica ; Oklopčić, Biljana ; Poljak Rehlicki, Jasna ; Runtić, Sanja ; Zlomislić, Jadranka (ur.). Essays in Honour of Boris Berić's 65th Birthday. „What's Past is Prologue!“. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing. str. 99-115 Spajić, Iris (2018) "Weibliche Hauptfiguren bei Henrich Böll - Täterinnen oder Opfer?". U: Trappen, M. ur. Migration im Fokus: Beiträge der internationalen Hermannstädter Tagung junger Nachwuchsforscher 2016. Si biu: Verlag der Lucian-Blaga-Universität. str. 71-74

FILOZOFSKI FAKULTET

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Poslijediplomski sveučilišni studij
Književnost i kulturni identitet

Obrazac 1 Prijava teme doktorske disertacije

Popis aktivnih sudjelovanja na kongresima	23.-25.9.2021. Izlaganje s doc. dr. sc. Katarinom Žeravicom na temu „Wir' im Mittelpunkt in Sarah Nemitzs und Lutz Hübners Phantom (Ein Spiel) und Philipp Löhles Wir sind keine Barbaren“ na konferenciji Krisen(-Reflexionen) in Literatur und Sprache u Łodžu, Poljska 1.-2.6.2017. Izlaganje s Mirnom Pucelj na temu: „(Un)Women: The Subjection of Women inthe Patriarchal Society in Margaret Atwood's The Handmaid's Tale“ na prvom studentskom simpoziju Studentskog književnog kluba Aleph „Fenomen obitelji u književnosti 20. stoljeća“ 12.-14.5.2016. Izlaganje na temu „Weibliche Hauptfiguren bei Heinrich Böll – Täterinnen oder Opfer?“ u Sibiu, Rumunjska
NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Hrvatski	Kriza obitelji u drami prve četvrtine 21. stoljeća
Engleski/njemački (za one koji žele da im se odobri pisanje doktorske disertacije na stranom jeziku)	
Jezik na kojem će se pisati disertacija	hrvatski jezik

OBRAZLOŽENJE TEME	
Sažetak na hrvatskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	Ovaj će se rad baviti temom krize obitelji u drami prve četvrtine 21. stoljeća. Na korpusu sastavljenom od petnaest drama s hrvatskog, engleskog i njemačkog govornog područja fokusiranih na nuklearnu obitelj, odnosno partnere s barem jednim djetetom, i eksplicitan prikaz krize, istraživat će se uzroci krize, reakcije protagonista na krizu i mehanizme njezina prevladavanja. Teorijsko-metodološku osnovu rada činit će proučavanje odnosa u obitelji iz sociološke i psihoanalitičke perspektive uz komparativnu analizu i interpretaciju. Relevantne će biti i filozofske i rodne teorije te teorija diskursa koje će doprinijeti dubljem razumijevanju uzroka krize.
Sažetak na engleskom/njemačkom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	This paper will focus on the family crisis in the drama of the first quarter of the 21st century. Based on the corpus of fifteen plays from Croatian, English and German-speaking areas focused on the nuclear family, i.e. partners with at least one child, and an explicit account of the crisis, the paper will explore the causes of the crisis, the protagonists' reactions to it and the mechanisms of overcoming the crisis. The theoretical and methodological basis of the paper will be the study of family relationships from a sociological and psychoanalytic perspective with comparative analysis and interpretation. Philosophical and gender theories, as well as discourse theory, will contribute to a deeper understanding of the causes of the crisis.
Uvod (maksimalno 2000 znakova s praznim mjestima)	
<p>Od starogrčke tragedije preko Shakespearea do danas, obitelj je zbog svoje važne uloge u društvu bila popularna tema u drami i kazalištu. Uzevši u obzir važnost obitelji u društvu, ne čudi da se u suvremenoj drami, ali i književnosti općenito, sve češće može primijetiti tematizacija kriznih odnosa u obitelji, kako partnerskih, tako i generacijskih. U prilog tome govori i izvješće nastalo u sklopu projekta <i>Analiza sustava u krizi i nove svijesti u književnosti 21. stoljeća</i> (Novak, S. et al., 2021: 3) iz kojeg je vidljivo da je kriza obitelji identificirana u devedeset jedinica korpusa. Budući da je obitelj kao institucija doživjela brojne strukturne promjene kroz povijest i da se u suvremeno doba može različito definirati, analiza ovog rada fokusirati će se na nuklearni oblik obitelji. Prema tome istraživanje će se provesti na dramama hrvatskog, engleskog i njemačkog govornog područja nastalim u prvoj četvrtini 21. stoljeća (2002.-2020.) u kojima se pojavljuju partneri s barem jednim djetetom. Osim promjena u strukturi obitelji, dolazi i do raspada tradicionalnih vrijednosti i nemogućnosti, pa čak i odbijanja, ispunjavanja društveno predodređenih uloga i poželjnog načina ponašanja, ali i sve naglašenijeg individualizma i tržišnog poimanja odnosa, što može biti uzrokom sukoba, odnosno krize u obitelji. Krizu mogu uzrokovati i brojni drugi čimbenici poput nasilja, prevare, seksualnosti, nezaposlenosti bolesti, smrti i slično. Ono što su sociolozi uočili kao promjene u suvremenom društvu, autori su, čini se, također prikazali u drami, pa će se tako vodeći računa o spomenutim čimbenicima koji utječu na krizu obitelji, istraživanjem, uz pomoć socioloških modela</p>	

FILOZOFSKI FAKULTET

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Poslijediplomski sveučilišni studij
Književnost i kulturni identitet

Obrazac 1 Prijava teme doktorske disertacije

analize, utvrditi koji su uzroci krize, reagiraju li, i na koji način, protagonisti na nastalu krizu te postoje li mehanizmi njezinog prevladavanja. Analizirat će se drame u kojima je kriza eksplicitno prikazana, odnosno u kojima postoji vidljiv sukob, bilo verbalni ili fizički.

Pregled dosadašnjih istraživanja (maksimalno 5000 znakova s praznim mjestima)

Dosadašnja istraživanja iz područja sociologije, psihologije i filozofije uglavnom se slažu u tome da kriza označava presudan ili egzistencijalni trenutak nakon kojeg se situacija može razviti u pozitivnom ili negativnom smjeru. Kriza se može odvijati na osobnoj razini koja predstavlja odstupanje od uobičajenog (psihičkog) funkcioniranja pojedinca ili mikro-zajednice te na društvenoj razini u ekonomskom, kulturnom, političkom ili socijalnom smislu. Ona neminovno utječe na veći broj dionika, posebice kad se uzme u obzir da se obje razine međusobno isprepliću i utječu jedna na drugu, ali ima ograničeno vremensko trajanje jer ima svoj početak, razvoj, vrhunac i rasplet. Premda je sam nastanak krize uglavnom neočekivan, uvijek postoje znakovi koji ukazuju na to da bi moglo doći do njezine pojave. Sama kriza uvijek nosi važne posljedice za budućnost te je prisutna u svim područjima života, stoga ne čudi da utječe i na promjene u obitelji. U svom članku „Krise der Familie – Krise der Gesellschaft“ (1995) Warnfried Dettling ističe da je kriza države i društva zapravo kriza obitelji te da ona nije toliko posljedica propadanja vrijednosti, već prije svega posljedica urbanizacije modernog društva, što potvrđuje međusobnu povezanost osobne i društvene razine krize. Kriza obitelji očituje se u činjenici da brak više nije jedini legitiman oblik dugotrajnog odnosa muškarca i žene te u sve češćoj pojavi razvoda, zajedničkog života prije braka, izvanbračnog života, samohranog roditeljstva, istospolnih obitelji i jednočlanih kućanstava. U knjizi „Sociologija: teme i perspektive“ (2002) Haralambos i Holborn, stoga, navode da se zbog spomenute raznolikosti ne može govoriti o tome koji je oblik obitelji dominantan u suvremenom društvu niti o tome koji će oblik u budućnosti biti dominantan ili uobičajen. Istraživanja iz područja sociologije i psihologije također pokazuju da je u suvremenoj obitelji naglasak stavljen na individualizam, osobni interes i napredovanje, dok se tradicionalne vrijednosti raspadaju, kao i da sve prisutniji tržišni karakter društva dopire do partnerskih odnosa. U članku „Is there a crisis in the family?“ (1994) Henrietta Moore navodi da je obitelj nemoguće promatrati kao entitet za sebe jer je sastavljena od pojedinaca koji prolaze kroz različite životne faze i koji su suočeni s idealima o ponašanju koje nameće društvo, kao i nemogućnosti ispunjavanja predodređenih uloga, posebice kod žena, o čemu govori i Simone de Beauvoir u knjizi „Drugi Spol“ (2016). Osim toga, sve su prisutniji čimbenici koji dovode do razdora u obitelji, kao što su mentalne i psihosomatske bolesti, kriminal, samoubojstvo, ovisnost, beskućništvo, školski neuspjeh i terorizam. Neki aspekti koji doprinose nasilju u obitelji su stresori (kao što je nezaposlenost), društveno-okolišni problemi (kao što je izolacija) i manjak samopoštovanja, o čemu pišu Hondrich i Schumacher u članku „Krise der Leistungsgesellschaft? Empirische Analysen zum Engagement in der Arbeit, Familie und Politik.“ (1988). Sukobu u suvremenoj obitelji, ali i njezinom rasapu i krizi, doprinijeli su i nezainteresiranost, loš odgoj, loše obrazovanje i loši odnosi među članovima obitelji.

Cilj i hipoteze istraživanja (maksimalno 700 znakova s praznim mjestima)

Cilj je istraživanja na temelju odabranog korpusa drama s hrvatskog, engleskog i njemačkog govornog područja nastalih u prvoj četvrtini 21. stoljeća proučiti, opisati i sistematizirati uzroke krize obitelji te

Poslijediplomski sveučilišni studij
Književnost i kulturni identitet

Obrazac 1 Prijava teme doktorske disertacije

način na koji protagonist(i) (ne) reagiraju na krizu i na koji je način prevladavaju, odnosno ne prevladavaju. Osim toga, cilj je istražiti hipotezu kako drama prve četvrtine 21. stoljeća ima dominantno subverzivan odnos prema krizi te kako je kriza obitelji ogledalo krize društva.

Korpus i metodologija istraživanja (maksimalno 6500 znakova s praznim mjestima)

Korpus istraživanja temeljit će se na dramama suvremenih autora hrvatskog, engleskog i njemačkog govornog područja nastalih u prvoj četvrtini 21. stoljeća, odnosno na analizi disfunkcionalnih obitelji u kojima se pojavljuje nuklearna obitelj, odnosno dvoje partnera i barem jedno dijete, te u kojima je kriza eksplicitno prikazana. U svrhu izrade disertacije izabrano je petnaest drama iz korpusa znanstvenoistraživačkog projekta UIP-2020-02-3695 ASKiNS21. Budući da je analizom dosadašnjeg korpusa projekta utvrđeno da je u dramama njemačkog govornog područja najistaknutija kriza obitelji, u korpus disertacije uključeno je šest drama toga govornog područja. U dramama hrvatskog govornog područja također je česta tema kriza obitelji, stoga je u korpus disertacije uključeno pet drama. U engleskom govornom području tematika krize obitelji sporedna je u odnosu na druge vrste krize, tako da su u korpus uključene četiri drame. Istraživački rad temeljit će se na sljedećim autorima i djelima iz korpusa primarne literature:

- njemačko govorno područje: Lukas Bärfuss (*Die sexuellen Neurosen unserer Eltern, Malaga*), Philip Löhle (*Der Wind macht das Fähnchen*), Marius von Mayenburg (*Freie Sicht, Das kalte Kind*), Roland Schimmelpfennig (*Die Frau von Früher*)
- hrvatsko govorno područje: Nina Horvat (*Do posljednje kapi krvi*), Monika Herceg (*Ubij se, tata*), Ivor Martinić (*Dobro je dok umiremo po redu*), Milko Valent (*Mala klaonica nježnosti*), Tomislav Zajec (*Ono što nedostaje*)
- englesko govorno područje: Marina Carr (*By the Bog of Cats*), Caryl Churchill (*Ding Dong the Wicked*), Debbie Tucker Green (*Born Bad*), Mark Ravenhill (*The Cut*)

Uvodni dio rada sadržavat će temu i cilj istraživanja, dati pregled poglavlja te teorijski pregled pojmova *drama*, *kriza* i *obitelj*. U središnjem će se dijelu rada hermeneutičkim pristupom uz teorijsku podlogu iz područja sociologije te komparativnom analizom i interpretacijom obraditi odabrani korpus. Sociološki pristup kombinirat će se s drugim književnoznanstvenim metodama, poput filozofije, rodne teorije, teorije diskursa i dr. Analizirati će se karakterizacija likova i to na a) skali afirmacije i subverzije, b) na osnovi njihova odnosa prema sustavu i shvaćanju tradicije (npr. otpor ili prihvaćanje; pasivnost ili aktivnost) i c) iz različitih perspektiva, npr. rodne ili generacijske ili drugih perspektiva koje tvore izražene elemente identiteta pojedinca. Također će se analizirati i vremensko kontekstualiziranje te odrediti mitološki, utopijski i distopijski potencijal teksta (prikaz struktura moći i aktivnih čimbenika krize) kao i mehanizmi prevladavanja krize (status quo, promjena konfiguracije sustava uz njegov kontinuitet ili raspad sustava te razmjere posljedica raspada). U zaključnom dijelu rada iznijet će se zaključci provedenog istraživanja i popis literature.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (maksimalno 500 znakova s praznim mjestima)

Vrijednost predloženog istraživanja proizlazi iz recentnosti istraživačkog materijala s obzirom na to da je riječ o tekstovima nastalim unutar posljednjih dvadeset godina, kao i iz izbora korpusa drama na dvama svjetskim jezicima, engleskom i njemačkom jeziku, te stavljanja hrvatske drame njima uz bok. Budući da su u korpus uključeni nagrađivani dramatičari, istraživanje će dati mogući uvid u opuse potencijalno

Poslijediplomski sveučilišni studij
Književnost i kulturni identitet

Obrazac 1
Prijava teme doktorske disertacije

kanonskih autora. Daljnja vrijednost istraživanja počiva na interdisciplinarnosti metodologije i analize uz pomoć digitalne humanistike preko kvalitativne analize sadržaja. Doprinos istraživanja problematike krize obitelji u drami prve četvrtine 21. stoljeća odnosit će se na usustavljanje uzroka krize te analizu stavova protagonista prema krizi i načinima njena (ne)prevladavanja.

Popis literature (maksimalno 15 referenci)

- Davison, Gerald C., Neale, John M. *Psihologija abnormalnog doživljavanja i ponašanja, prijevod 6. prerađenog izdanja*. Naklada Slap, 1999.
- de Beauvoir, Simone. *Drugi Spol*. Naklada Ljevak, 2016.
- Dettling, Warnfried. „Krise der Familie – Krise der Gesellschaft.“ *Gewerkschaftliche Monatshefte* 3, 1995, str. 129-142.
- Ecarius, Jutta. *Handbuch Familie*. VS, 2007.
- Fromm, Erich. *Autoritet i porodica*. Naprijed / Nolit, 1986.
- Fromm, Erich. *Umijeće ljubavi*. Naprijed / Nolit, 1986.
- Haralambos, Michael, Holborn, Martin. *Sociologija: teme i perspektive*. Golden marketing, 2002.
- Hondrich, Karl Otto, Jürgen Schumacher. *Krise der Leistungsgesellschaft? Empirische Analysen zum Engagement in der Arbeit, Familie und Politik*. Westdeutscher Verlag, 1988.
- Ivanović, Vesna. „Pojam krize: konceptualni i metodologijski aspekti.“ *Međunarodne studije*, sv. 14, br. 2, 2014., str. 9–29.
- Janković, Josip. *Obitelj u fokusu*. etcetera d.o.o., 2008.
- Jurčević Lozančić, Anka. „Redefining the Educational Role of the Family.“ *Croatian Journal of Education*, sv. 13, br. 4, 2011., str. 122–50.
- Luhmann, Niklas. *Soziale Systeme. Grundriß einer allgemeinen Theorie*. Suhrkamp, 1991.
- Maihofer Andrea et. al. *Wandel der Familie. Literaturstudie*. Hans Böckler Stiftung, 2001.
- Moore, Henrietta. „Is There a Crisis in the Family?“ *Occasional paper (United Nations Research Institute for Social Development)*, 94 (3). United Nations Research Institute for Social Development, 1994, str. 1-29.
- Novak, S. et al. (2021). D1. povezano s O3. Izrađeno izvješće o stanju korpusa i obrađenim jedinicama korpusa nastalim 2000.-2005. godine. URL: <https://puh.srce.hr/s/45G4epN7Rqrj8fL>
- Schneider, Werner. *Streitende Liebe. Zur Soziologie familiärer Konflikte*. Leske und Budrich, 1994

Poslijediplomski sveučilišni studij
Književnost i kulturni identitet

Obrazac 1
Prijava teme doktorske disertacije

IZJAVA	
Izjavljujem da nisam prijavio/prijavila temu doktorske disertacije (s istovjetnom temom) ni na jednom drugom sveučilištu.	
U Osijeku <u>5.4.2022.</u>	Potpis <u>Iris Rajić</u>
Napomena¹	
doc. dr. sc. Sonja Novak	

Molimo Vas da ispunjeni Obrazac 1 pošaljete u elektroničkom i u tiskanom obliku (potpisan) referentu za doktorski studij u Uredu za studentska pitanja.

¹ U napomeni navesti budućega mentora.